

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Sluis

Betreft: Zienswijze Beleidsplan Cultuur en Erfgoed gemeente Sluis 2026 - 2034

Groede, 21 april 2026

Geacht college,

Naar aanleiding van het verschijnen van het ontwerp Beleidsplan Cultuur en Erfgoed gemeente Sluis 2026 – 2034 hecht GroenLinks er aan het volgende onder uw aandacht te brengen.

Wij zijn verheugd te merken dat uw college serieus werk maakt van het behoud en versterking van de cultuursector in de gemeente Sluis.

Voor zover wij kunnen waarnemen wordt in het ontwerp een vrij compleet beeld van deze sector in onze gemeente gegeven.

Wij maken de volgende opmerkingen, welke als zienswijzen kunnen worden aangemerkt:

1. De afgelopen jaren is met het museumbeleid flink in (her)organisatie en materiële en personele inzet geïnvesteerd.

Het lijkt GroenLinks belangrijk dat nu een fors in de andere segmenten van de cultuur moet worden geïnvesteerd.

Naar ons oordeel wordt daarbij te gemakkelijk ‘cultuur’ en ‘cultureel erfgoed’ in dezelfde adem genoemd.

In onze definiëring gaat erfgoed vooral om ‘zaken, gebeurtenissen en materiële overblijfselen’.

‘Cultuur’ (in enge zin) gaat veeleer over ‘beleving en ervaring’.

En dit laatste weer onder te verdelen in ‘passief en actief’.

De betekenis van deze actieve cultuurbeleving wordt onderschat.

De zogeheten cognitieve leervermogens worden in het onderwijs uitgebreid aangesproken, niet ten onrechte natuurlijk, maar de balans met ervaringsleren is zoek.

GroenLinks ziet in het gestelde in de ontwerp Nota in dat opzicht geen verbetering.

Er zijn in de ‘**cultuureducatie**’ twee benaderingen mogelijk:

a. school leerkrachten bij in het overbrengen van cultuur.

Dit is de benadering van Cultuur in Kwadraat.

Groen Links is geen voorstander hiervan. Gebleken is dat de leerkrachten al overbelast zijn en er eigenlijk geen extra taken bij kunnen hebben. Bovendien is slechts een enkele leerkracht, met alle respect, echt in staat ervaringsleren bij leerlingen te ontwikkelen.

Er is een wezenlijk verschil tussen pedagogiek en bezieling.

b. Deze bezieling wordt wel, meestal, aangetroffen bij de uitvoerders binnen de cultuursector zelf: acteurs, schrijvers, muzikanten, dansers, filmers, beeldend kunstenaars, decorbouwers en vele anderen.

Het zijn, goed begeleid, deze mensen die GroenLinks in schoolklassen wil hebben en in de buitenschoolse opvang.

Zelf acteren, schrijven, zingen, dansen, tekenen en meer onder de bezieling van die kunstenaars is uiterst waardevol en beklijft meestal de rest van het leven. Een eigen optreden in, bijvoorbeeld, het Ledeltheater is voor velen onvergetelijk.

Deze laatste benadering wordt, onder andere, uitgevoerd door de Stichting Cultuureducatie Zeeuwsvlaanderen en het is deze benadering die GroenLinks de komende jaren graag verder ziet uitgebreid.

2. De, wat wij voor het gemak noemen, de **Cultuurgarage in Oostburg**, is op de schaal die het heeft een succes en verdient een stevige ondersteuning. Cultuureducatie in diverse vormen welke tegelijk kunnen worden uitgevoerd is, in dit gebouw in optima forma aanwezig. Het kan uitgroeien tot een geweldige voorziening voor jong en oud.

De formule is relatief eenvoudig uit te breiden met workshops voor ouderen.

Het kunnen benutten van dit gebouw heeft echter een fragiele basis.

GroenLinks roept het college op tijdig naar een waardig alternatief om te zien en daarin stevig te investeren voor alle leeftijdsgroepen en dit vast te leggen in de ontwerp Nota.

3. Wij zien de meerwaarde van een ‘cultuurcoach’ zoals geopperd in de ontwerp Nota niet in. In de korte lijnen die de gemeente rijk is is GroenLinks veel meer een voorstander van het extra, **financieel investeren in culturele activiteiten**, zoals met name de cultuureducatie zoals wij beschrijven in punt 1b. van deze zienswijze.

4. De behoefte aan ‘een groot publiekstrekkend evenement’ is op zichzelf begrijpelijk, maar een dergelijk, en uit toeristisch oogpunt gezien, meerdaags evenement vraagt een enorme investering. De jaarlijks uitgevoerde Mathauspassion in de Sint Baafskerk, het Festival van Zeeuwsvlaanderen en de Staatse en Spaanse Linies hebben zeker hun betekenis en trekken, elk op eigen wijze extra bezoekers naar West Zeeuwsvlaanderen, maar deze aantallen zijn beperkt.

Wij zien wel potentie in uw (te) voorzichtige suggestie het **popfestival Weitjerock**, meerdaags, meer body te geven. Ook daar zijn geen wonderen van de verwachten, maar dit sympathieke festival is een prima impuls voor het imago van de gemeente Sluis en een welkome activiteit voor jongeren.

U zou, bovendien, als subsidievoorwaarde kunnen stellen dat bij elke editie minimaal een artiest/groep uit de gemeente in de programmering wordt opgenomen.

5. U noemt in het ontwerp, vrij zijdelings, de **Watertoren te Oostburg**.

Een recent, particulier initiatief om de Watertoren meer toegankelijk te maken voor publiek en de vijf leegstaande waterbassins te voorzien van publiekgerichte objecten gerelateerd aan het zeer actuele en mondiale thema ‘water’ is helaas gesneuveld omdat er te weinig financiële middelen konden worden aangetrokken.

Bij dit initiatief waren een plaatselijke kunstenaar, de naastgelegen B&B, een landelijke waterspecialist en anderen betrokken.

GroenLinks stelt u voor dit onderwerp expliciet in het ontwerp-Plan op te nemen, gericht op een overheids poging dit plan alsnog te realiseren. Van uitvoering mag een flinke impact op bezoekers, zowel qua aantal als beleving worden verwacht. De reeds ontwikkelde planvorming, ervaring en het opgebouwde netwerk staan u ter beschikking.

6. In het ontwerp-Plan wordt de opstelling van een **canon** gesuggereerd.

GroenLinks ondersteunt dit idee, maar wil graag dat deze niet alleen bestaat uit ‘historie’, maar ook uit ‘gebouwen, personen en natuurgebieden’.

7. GroenLinks ziet, naast de zegeningen van Artificial Intelligence ook de grote gevaren daarvan.

Blindelings kunnen varen op AI is niet verstandig, terwijl AI, ook weer, een enorm beslag legt op de cognitie en niet, de eigen ervaring.

GroenLinks wil in het ontwerp-Plan een paragraaf opgenomen zien waarin dit onderwerp wordt behandeld en waarin een krachtige impuls wordt beschreven met, minimaal een opdracht aan de Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen voor de “**Media-wijsheid**” die dringend wordt geïnitieerd geïmplementeerd in het basis- en voortgezet onderwijs.

Ook hierin speelt **cultuureducatie door kunstenaars zelf in en buiten school** een noodzakelijk tegenwicht tegen het urenlang op een scherm scrollen en zal een goede balans tussen ‘beleving’ en ‘cognitie’ krachtig bevorderen. Daar kan, met alle respect een reguliere leerkracht nooit tegenop.

GroenLinks ziet uit naar de verwerking van haar ideeën/opmerkingen in het college-voorstel.

Fractie GroenLinks,

Groede, 21 april 2026

R. Beijersbergen, W. van Vliet